

VIJEĆE EUROPE

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

KONAČNA ODLUKA

O DOPUŠTENOSTI

zahtjeva br. 33250/02
Dragoljuba i Barbare Bijelić
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel) zasjedajući 19. svibnja 2005. godine u vijeću u sastavu:

- g. C.L.ROZAKIS, *predsjednik*,
- g. F. TULKENS,
- g. P. LORENZEN,
- gđa N. VAJIĆ,
- gđa S. BOTOCHAROVA,
- g. A. KOVLER,
- g. D. SPIELMANN, *suci*
- i g. S. NIELSEN, *tajnik Odjela*,

uzimajući u obzir naprijed navedeni zahtjev podnesen 22. srpnja 2002.,
uzimajući u obzir djelomičnu odluku od 12. veljače 2004.,
uzimajući u obzir očitovanje koje je podnijela tužena država i odgovor na očitovanje
koji je podnio podnositelj zahtjeva,
nakon vijećanja, odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

Podnositelji zahtjeva, g. Dragoljub Bijelić i gđa Barbaru Bijelić, su hrvatski državljani koji su rođeni 1933., odnosno 1942. i žive u Karlovcu. Tuženu Vladu zastupale su njezine zastupnice, gđa L.Lukina Karajković i potom gđa Š. Stažnik.

A. Okolnosti predmeta

Činjenično stanje predmeta, prema navodima stranaka, može se sažeti kako slijedi.
Dana 25. veljače 1993. kuću podnositelja zahtjeva u Turnju nepoznati počinitelji su dignuli u zrak.

Dana 17. siječnja 1996. Hrvatski sabor je usvojio izmjene Zakona o obveznim odnosima (dalje: Zakon iz 1996.) koje su propisivale da svi postupci povodom tužbi za naknadu štete nastalu uslijed terorističkih akata trebaju biti prekinuti do donošenja novog zakonodavstva. Novo zakonodavstvo je trebalo biti doneseno za šest mjeseci.

Dana 15. prosinca 2000. podnositelji zahtjeva su pokrenuli parnični postupak na Općinskom sudu u Karlovcu tražeći naknadu štete od države za uništenu imovinu.

Na ročištu održanom 19. ožujka 2002. Općinski sud je odlučio prekinuti postupak temeljem gornjeg zakonodavstva. Čini se da je sud unatoč tome nastavio sa postupkom.

Dana 11. listopada 2002. Općinski sud u Karlovcu donio je presudu kojom odbija tužbu podnositelja zahtjeva zbog zastare.

Povodom žalbe, dana 14. svibnja 2004. Županijski sud u Karlovcu je održao na snazi prvostupanjsku presudu. Podnositelji zahtjeva su uložili reviziju, te se čini da postupak i dalje traje pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske.

U međuvremenu, dana 14. srpnja 2003. Hrvatski sabor je usvojio Zakon o odgovornosti za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija (dalje: Zakon o odgovornosti iz 2003.).

B. Mjerodavno domaće pravo

Mjerodavni dio Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine br. 53/91, 73/91, 3/94, 7/96 i 112/99) glasi kako slijedi:

Članak 180. st.1.

"Za štetu prouzročenu smrću, tjelesnom ozljedom odnosno oduzimanjem ili uništenjem tuđe imovine uslijed akta nasilja ili terora ili javnih demonstracija ili manifestacija odgovaraju vlasti čiji su službenici, prema važećim zakonima, bili dužni spriječiti takvu štetu."

Mjerodavni dio Zakona o izmjeni Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine br.7/1996- u nastavku: Zakon iz 1996.) glasi kako slijedi:

Članak 1.

"U Zakonu o obveznim odnosima (*Narodne novine, br.53/91,73/91 i 3/94*) članak 180. briše se."

Članak 2.

"Postupci za naknadu štete pokrenuti po odredbama čl. 180. zakona o obveznim odnosima prekidaju se.

Postupci iz stavka 1. ovoga članka nastavit će se nakon što se donese poseban propis kojim će se urediti odgovornost za štetu nastalu uslijed terorističkih akata."

Mjerodavni dio članka 63. Ustavnog zakon o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" br. 49/02 – pročišćeni tekst), glasi:

"(1) Ustavni sud će pokrenuti postupak po ustavnoj tužbi i prije no što je iscrpljen pravni put, u slučaju kad o pravima i obvezama stranke ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela nije u razumnom roku odlučio sud..."

(2) U odluci kojom usvaja ustavnu tužbu ... iz stavka 1. ovoga članka, Ustavni sud će nadležnom sudu odrediti rok za donošenje akta kojim će taj sud meritorno odlučiti

(3) U odluci iz stavka 2. ovoga članka Ustavni sud će odrediti primjerenu naknadu koja pripada podnositelju zbog povrede njegova ustavnog prava ... Naknada se isplaćuje iz državnog proračuna u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva stranke za njezinu isplatu."

Članak 29. stavak 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine br. 41/01) glasi kako slijedi:

"Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama, ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela."

Zakon o odgovornosti za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija (Narodne novine br. 117/03; dalje: Zakon o odgovornosti iz 2003.) propisuje da svu naknada za štetu nastalu uslijed terorističkih akata treba zatražiti na temelju Zakona o obnovi. Članak 10. propisuje da svi postupci koji su u prekidu temeljem Zakona iz 1996. trebaju biti nastavljani.

Zakon o obnovi (Narodne novine br. 24/96, 54/96, 87/96 i 57/00) propisuje da će država pružiti pomoć u izgradnji vlasnicima imovine koja je uništena tijekom rata. Svi zahtjevi koji iz toga proizlaze trebaju biti podneseni nadležnom upravnom tijelu.

U svojoj odluci br. Rev 86/02-2 Vrhovni sud je presudio da postupci koji se tiču naknade štete nastale uslijed terorističkih akata pokrenuti nakon što je Zakon iz 1996. stupio na snagu neće biti prekinuti.

PRIGOVOR

Podnositelji zahtjeva prigovaraju da su zbog zakona iz 1996. bili onemogućeni da o njihovom zahtjevu konačno odluči sud kao što je zajamčeno člankom 6. stavkom 1. Konvencije.

PRAVO

Podnositelj zahtjeva prigovara da je izglasavanjem Zakona iz 1996. u Hrvatskom saboru povrijeđeno njegovo pravo na pristup sudu kao što propisuje članak 6. stavak 1., čiji mjerodavni dio glasi kako slijedi:

"Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi... svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično, javno i u razumnom roku ispita njegov slučaj..."

Vlada je zatražila od Suda da odbaci ovaj zahtjev jer postupak podnositelja zahtjeva nikad nije bio u prekidu temeljem Zakona iz 1996. Štoviše, prvostupanjski sud je donio presudu u njihovom predmetu 2002., a postupak povodom revizije još traje.

Sud podsjeća na svoje ranije presude u kojima je držao da duga razdoblja u kojima su podnositelji zahtjeva bili spriječeni da o njihovim zahtjevima bude odlučeno, kao posljedica Zakona iz 1996., predstavljaju povredu članka 6. stavka 1. Konvencije (vidi *Kutić v. Croatia*, br. 48778/99, § 33, ECHR 2002-II, i *Freimann v. Croatia*, br. 5266/02, § 28, 24. lipnja 2004.). U svim tim predmetima, međutim, domaći sudovi su prekinuli postupak temeljem Zakona iz 1996.

U ovom predmetu nije sporno da su podnositelji zahtjeva mogli iznijeti svoj zahtjev za naknadu štete 2000. godine, dugo nakon što je Zakon iz 1996. stupio na snagu, nadležni sud je potom održao nekoliko ročišta i donio presudu dana 11. listopada 2002. odbijajući

tužbu podnositelja zahtjeva. Postupak još uvijek traje pred Vrhovnim sudom. Štoviše, prekid postupka nije moguć nakon stupanja na snagu Zakona o odgovornosti iz 2003. Situacija koja bi postavila pitanje na temelju Konvencije se nikad nije ostvarila. U ovim okolnostima, Sud smatra da se nije pojavila povreda članka 6. stavka 1. Konvencije.

Slijedi da je zahtjev očito neosnovan u smislu članka 35. stavka 3. Konvencije i mora biti odbačen sukladno članku 35. stavku 4.

Iz tih razloga Sud jednoglasno

odlučuje obustaviti primjenu članka 29. stavaka 3. Konvencije i proglasiti zahtjev nedopuštenim.

Søren NIELSEN
Tajnik

Christos ROZAKIS
Predsjednik